

ที่ ยธ ๐๓๐๘/๒๒๕

กระทรวงยุติธรรม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๑๕ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (ฉบับที่...) พ.ศ. นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ร่างพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (ฉบับที่...) พ.ศ.

ด้วยกระทรวงยุติธรรมขอเสนอเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (ฉบับที่...) พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔(๓) รวมทั้งเป็นกฎหมายที่จำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการ กระทรวงยุติธรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ร่างกฎหมายดังกล่าวมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่อง

ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาวิกฤตที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และคุณภาพประชากร โดยเฉพาะปัญหาจำนวน ผู้เสพยาเสพติดที่ทวีจำนวนสูงขึ้น และแพร่ระบาดไปยังกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นอนาคตของชาติ ดังนั้นจึงได้มี การตราพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ มีผลบังคับใช้ ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ โดยกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ ตามกฎหมายดังกล่าวและมีหน่วยงานที่มีศักยภาพอยู่แล้วเข้ามาทำงานร่วมกันในลักษณะพหุภาคี เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานภายในกระทรวงยุติธรรม เป็นต้น โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อแก้ไขปัญหการแพร่ระบาดของยาเสพติด

พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้มีผลบังคับใช้มานาน ประมาณ ๑๐ ปีเศษแล้ว ปรากฏว่ามีปัญหาข้อขัดข้องบางประการ จำเป็นต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เพื่อให้การดำเนินการสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จสมดังเจตนารมณ์ ของกฎหมาย

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

(๑.) คำแถลงนโยบายรัฐบาลของคณะรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีแถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ข้อ ๒ การรักษาความมั่นคงของรัฐ และการต่างประเทศ โดย ข้อ ๒.๑ กำหนดให้ปัญหายาเสพติด เป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่ต้องได้รับการป้องกัน และแก้ไข โดยการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด และจัดการปัญหาอื่นๆที่เชื่อมโยงต่อเนื่องให้เบ็ดเสร็จ

(๒.) คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๔๑/๒๕๕๗ เรื่อง การปราบปรามและหยุดยั้งการแพร่ระบาดของยาเสพติด ข้อ ๓ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบนำผู้เสพยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษา โดยทันที และติดตามดูแล ให้ความช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัด ให้สามารถกลับมาดำรงชีวิตได้ตามปกติ ทั้งในด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ โดยประสานงานกับทุกองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาคประชาชน และองค์กรชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานดังกล่าวอย่างจริงจัง

๑.๓ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ได้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมาเป็นเวลาประมาณ ๑๐ ปีเศษ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาปรากฏว่ามีปัญหาข้อขัดข้องบางประการ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เพื่อตัดกลุ่มผู้จำหน่ายออกจากกระบวนการบังคับบำบัด ลดการสร้างเครือข่าย รวมทั้งช่องทางให้ผู้จำหน่ายแสวงหาผลประโยชน์ อีกทั้งควรมีมาตรการดำเนินการกับผู้ที่มีพฤติการณ์ในทางจำหน่ายยาเสพติด หรือพฤติกรรมเป็นอันตรายต่อสังคม เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลกำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่ต้องได้รับการป้องกันและแก้ไขโดยการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดและจัดการปัญหาอื่นๆที่เชื่อมโยงต่อเนื่องให้เบ็ดเสร็จ ประกอบกับคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๔๑/๒๕๕๗ เรื่องการปราบปรามและหยุดยั้งการแพร่ระบาดของยาเสพติด จึงมีความจำเป็นต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เพื่อปรับปรุงกลไกการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมตามลักษณะของผู้เสพและบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาคต่างๆ ทั้งภาครัฐและประชาสังคม ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ความจำเป็นเร่งด่วนอยู่ในลำดับที่ ๒ ร่างกฎหมายที่แก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนหรือลดความเหลื่อมล้ำของสังคม

๔. สำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ร่างกฎหมายฉบับนี้เป็นการปรับปรุงกลไกการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมตามลักษณะของผู้เสพ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๔๑/๒๕๕๗ เรื่องการปราบปรามและหยุดยั้งการแพร่ระบาดของยาเสพติด และบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาคต่างๆ ทั้งภาครัฐและประชาสังคม ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีสาระสำคัญดังนี้

(๑.) กำหนดให้มีฐานความผิดเพียงสองฐาน คือ ความผิดฐานเสพยาเสพติด และความผิดฐานเสพและมีไว้ในครอบครองยาเสพติด เพื่อตัดกลุ่มผู้จำหน่ายออกจากกระบวนการบังคับบำบัด ลดการสร้างเครือข่าย รวมทั้งช่องทางให้ผู้จำหน่ายแสวงหาผลประโยชน์

/(๒) กำหนด...

(๒.) กำหนดมาตรการดำเนินการกับผู้ที่มีพฤติกรรมในทางจำหน่ายยาเสพติดหรือมีพฤติกรรมเป็นอันตรายต่อสังคม หรือเคยเข้ารับการฟื้นฟูมาแล้วหลายครั้ง หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีประสิทธิภาพอย่างจริงจัง

(๓.) กำหนดอำนาจการพิจารณาปล่อยชั่วคราว ให้มีความเหมาะสมและรวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และมีให้กระทบลสิทธิเสรีภาพของผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์

(๔.) กำหนดให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง หรือเจ้าพนักงานตำรวจ มีอำนาจจับกุมผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ หรือผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้ โดยมีต้องมีหมายในกรณีจำเป็น เพื่อให้ฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ที่ดูแลด้านความสงบเรียบร้อยได้เข้ามามีส่วนช่วยเหลือในงานด้านยาเสพติดมากขึ้น

(๕.) กำหนดให้มีการติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ สงเคราะห์ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เพื่อให้ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด สามารถกลับไปดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างยั่งยืน โดยไม่หวนกลับไปเสพยาเสพติดอีกและเป็นการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ

๕. ผลกระทบ

(๑.) ปรับปรุงกลไกการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมตามลักษณะของผู้เสพ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๔๑/๒๕๕๗ เรื่องการปราบปรามและหยุดยั้งการแพร่ระบาดของยาเสพติด

(๒.) บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาคต่างๆทั้งภาครัฐและประชาสังคมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(๓.) เพิ่มประสิทธิภาพการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

(๔.) ทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการยุติธรรม

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ได้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตลอดจนการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เช่น ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข และผู้แทนจากหน่วยงานภาคี ตลอดจนผู้แทนสำนักงานว่าด้วยยาเสพติด และอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME) เป็นต้น อีกทั้งคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ยังได้มีมติให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการแก้ไขพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และได้มีการประชุมให้ข้อสังเกตต่างๆเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด นอกจากนี้ ยังได้เปิดโอกาสให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับร่างกฎหมายฉบับนี้ผ่านทางเว็บไซต์ของกรมคุมประพฤติด้วยแล้ว

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ ข้อกฎหมาย

- (๑) พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕
- (๒) กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และปริมาณของยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (๓) กฎกระทรวงว่าด้วยคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๖
- (๔) กฎกระทรวงว่าด้วยค่าตอบแทนของคณะกรรมการที่ไม่ได้เป็นข้าราชการประจำศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๖
- (๕) กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นอุทธรณ์และวิธีการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๖
- (๖) ระเบียบคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดว่าด้วยการตรวจพิสูจน์ การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด การควบคุมตัวและการปฏิบัติต่อผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ และผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๗.๒ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

คำแถลงนโยบายรัฐบาลของคณะรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีแถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ข้อ ๒ การรักษาความมั่นคงของรัฐ และการต่างประเทศ โดย ข้อ ๒.๑ กำหนดให้ปัญหายาเสพติด เป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่ต้องได้รับการป้องกัน และแก้ไขโดยการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดและจัดการปัญหาอื่นๆ ที่เชื่อมโยงต่อเนื่องให้เบ็ดเสร็จ

๘. ข้อเสนอของส่วนราชการ

เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลกำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่ต้องได้รับการป้องกันและแก้ไขโดยการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด และจัดการปัญหาอื่นๆ ที่เชื่อมโยงต่อเนื่องให้เบ็ดเสร็จ จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเพื่อปรับปรุง กลไกการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพและเห็นสมควรนำเรียนคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

พ. ๑๖๖๖

(ไพบุลย์ คุ่มฉายา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมคุมประพฤติ

โทร. ๐ ๒๑๔๑-๔๘๗๑

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๘๖๐